

Asia: VN/31908/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit leikkaustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (terveydenhuoltolaki 45 §)

Pyhtään kunnan näkökulmasta on tärkeää, että lainmuutos varmistaa asukkaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä leikkaushoitoa vaativiin toimenpiteisiin joustavasti ja viiveettä. Kunta näkee tärkeänä anestesiaa vaativien leikkaustoimenpiteiden saavutettavuuden ensisijaisesti Kotkan keskussairaalassa jatkossakin.

Kommentit kiireellisen hoidon tarpeen arviota ja kiirevastaanottotoimintaa koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 1 ja 2 momentti)

Kymenlaakson alueelliset erityispiirteet etäisyyksineen sekä alueen selkeä kaksinapaisuus väestökeskittymien osalta edellyttävät ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen yöpäivystyksen säilymistä Pohjois-Kymenlaaksossa. Sen puuttuminen vaarantaisi akuuteissa tilanteissa riittävän nopean hoitoon pääsyn. Kyse on potilasturvallisuudesta ja perustuslain mukaisesta oikeudesta terveyspalveluihin. Kymenlaaksossa on panostettava riittävän kattavaan terveydenhuollonverkkoon sekä Pohjois- että Etelä-Kymenlaaksossa.

Kommentit monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen keskittämistä koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 3-5 momentit ja voimaantulolain 59 §:n kumoaminen)

Kotkan keskussairaalan monierikoisalainen ympärivuorokautinen päivystys on säilytettävä turvaamaan Kymenlaakson kuntalaisten riittävän tasokas hoito. Tämän

lisäksi on otettava huomioon väestömäärä, etäisyydet ja geopoliittinen asema arvioitaessa koko maakunnan eteläisten ja pohjoisten osien terveydenhuollon kokonaisuutta.

Kommentit ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystystä koskevista sääntelyehdoista (terveydenhuoltolain 51 §:n 6 momentti)

Selvityksen ehdotuksien toteutuessa Kymenlaaksossa potilasturvallisuus ja perusoikeuksien toteutuminen vaarantuvat sekä palvelujen integraatio ja perusoikeuksien toteutuminen. Päivystysten karsiminen heikentää potilasturvallisuutta kuljetusten lisääntyessä ja välimatkojen kasvaessa. Kuljetusten lisääntyminen kasvattaa myös kustannuksia täysin järjettömällä tavalla. Hoitoketjujen eheys ja eri palvelukokonaisuuksien välinen sujuva tiedonvaihto edellyttää paikallistuntemusta ja selvityksen mukainen kehitys romuttaisi sote-uudistukselle asetetut positiiviset tavoitteet heti alkuunsa.

Kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen heikentyy, kun alueellinen eriarvoisuus palveluiden saatavuudessa lisääntyy.

Palveluiden karkaaminen kauemmas syrjäyttäisi ihmisiä sosiaalihuollon palveluista.

Ratamokeskuksen

päivystyksen lakkaaminen asettaisi Kymenlaakson psykiatrisen sairaalan uhan alle ja nuorten mielenterveyspalvelut uhkaisivat heikentyä merkittävästi.

Lisäpotilaat ruuhkauttavat päivystykset ja sairaalat, esimerkiksi Kymenlaakson keskussairaalan ruuhkautumisesta on jo merkkejä.

Hallituksen päätös lakkauttaa Kouvolan Ratamokeskuksen yöpäivystys ei tuota säästöjä Kymenlaaksossa, vaan sekä suorat että välilliset kustannukset kasvavat merkittävästi riippumatta siitä, millä tavoin korvaava hoito järjestetään. Päätös ei myöskään paranna henkilöstön saatavuutta tai vähennä ostolääkäritoimintaa ja ulkoistuksia. Samalla päätös asettaa Kymenlaakson asukkaat eriarvoiseen asemaan erityisesti verrattuna vastaavan kokoiisiin, ja jopa pienempiin, asukaskeskittymiin ja vaarantaa potilasturvallisuuden. Esimerkiksi Etelä-Savossa, joka on väestö- ja potilasmäärältään Kymenlaaksoa pienempi säilyy kaksi päivystystä.

Päätöksellä heikennetään myös varautumista poikkeusoloihin, sillä Kymenlaakson geopoliittinen sijainti on erityinen Suomen mittakaavassa. Kymenlaakson päivystykset on suunniteltu siten, että Pohjois-Kymenlaakson (Kouvola) päivystys tukee keskussairaalan toimintaa ja hillitsee erikoissairaanhoidon osastopalveluiden käyttöä.

Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit

Esityksen mukainen synnytystoiminnan säilyminen Kymenlaakson keskussairaalassa Kotkassa erinomainen ja ensisijaisen tärkeä asia Kymenlaakson asukkaiden kannalta.

Kommentit muista säädösmuutosehdotuksista

-

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

Esityksessä ei ole arvioitu riittävän kattavasti ja tarkasti Kymenlaakson hyvinvointialueen Kouvolan yöpäivystyksen lakkauttamisen

kokonaisvaikutuksia. Tämän takia esityksen johtopäätökset Kouvolan yöpäivystyksen lakkauttamisesta eivät monilta osin pidä paikkaansa ja siten arvioidut vaikutukset eivät vastaa esitettyjen lakimuutosten keskeisiä tavoitteita.

Tiivistelmä annettavan lausunnon sisällöstä

Kymenlaakson päivystystoiminta on muodostunut palvelemaan kaksinapaisen maakunnan väestöä tarkoituksenmukaisella tavalla, ja se on otettava pitkäjärjenteisesti huomioon päivystyspalvelujen järjestämisessä Kymenlaaksossa siten, että perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen päivystys säilyy myös Pohjois-Kymenlaaksossa.

Kouvolan alueen yöllisen akuuttihoidon lakkauttaminen aiheuttaisi potilaiden kuljettamisen keskussairaalan päivystykseen. Ensihoidon ambulanssikuljetukset ja kustannukset kasvavat merkittävästi ja täysin järjenvastaisella tavalla.

Kymenlaakso on geopoliittisestikin asemassa, jossa alueen elinvoiman ja asukkaiden palvelujen merkittävä heikentäminen ei yksinkertaisesti ole vaihtoehto. Elinvoimainen Kaakkois-Suomi on myös turvallisuuskysymys.

Kommentit sosiaalipäivystystä koskevasta erillisestä muistiosta

-

Koskinen Tommi
Pyhtään kunta